

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 30/2026-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Prezbruchom, Školská 26, Šamorín, proti postupu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 23T/13/2025 a jeho uzneseníu z 3. októbra 2025 a postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5Tos/164/2025 a jeho uzneseníu zo 16. októbra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 29. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23T/13/2025 a jeho uznesením z 3. októbra 2025 a porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, základného práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 40 ods. 2 listiny, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru a práva na prezumpciu neviny podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru a čl. 48 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5Tos/164/2025 a jeho uznesením zo 16. októbra 2025. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť, krajskému súdu zakázať pokračovať

v porušovaní základných práv a priznať mu primerané finančné zadost'učinenie a náhradu trov jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 23T/13/2025 väzobne trestne stíhaný pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 písm. c) Trestného zákona.

3. Napadnutým uznesením č. k. 23T/13/2025-402 z 3. októbra 2025 okresný súd podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, v ktorej sa nachádza od 30. decembra 2024 z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (tzv. preventívna väzba), a zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

4. Krajský súd sťažnosť sťažovateľa proti označenému prvostupňovému rozhodnutiu zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uznesením č. k. 5Tos/164/2025-429 zo 16. októbra 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že v jeho prípade existuje iba jediný relevantný dôkaz, o ktorý konajúce všeobecné sudy opierajú dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu sťažovateľom, a tým je výpoveď poškodenej – matky sťažovateľa. Zvyšné, do ostatného rozhodovania o osobnej slobode vykonané dôkazy vrátane znaleckého posudku, výpovede sťažovateľa, ako aj výpovede jeho brata vyznievali v jeho prospech. Na ujmu mu nemohol byť ani odsudzujúci rozsudok v inej trestnej veci (sp. zn. 4T/32/2019), ktorý v tom čase nebol právoplatný a navyše sa opieral o spochybnené skutkové okolnosti a dôkazy.

6. Dôveryhodnosť poškodenej bola objektívne a opakovane spochybnená. Z jej listu adresovaného sťažovateľovi do výkonu väzby navyše vyplýva, že sťažovateľa krivo obvinila. Absentuje preto existencia rozumného a objektívneho podozrenia potrebného na obhájenie dôvodnosti ďalšieho trvania väzby, ktorej pokračovanie sa preto javí nielen ako neprimerané, ale aj ako priamo odporujúce zásade prezumpcie nevinny.

7. Podľa sťažovateľa v trestnom konaní neboli, v rozpore s doktrínou zosilnených dôvodov väzby, preukázané žiadne nové skutočnosti, ktoré by pôvodné podozrenie zo spáchania skutku sťažovateľom potvrdzovali alebo zosilňovali. Poukazujúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), sťažovateľ upozorňuje, že výlučné opieranie sa o výpoveď údajnej obete bez podporných dôkazov nie je dostatočným základom pre pozbavenie osobnej slobody.

8. Pre pokračovanie väzby bolo právne bezvýznamným aj poukazovanie na jeho trestnú minulosť, pretože aj v prípade stíhania recidivistu je nevyhnutné, aby súd dôsledne a neustále skúmal existenciu dôvodného podozrenia, či sa dopustil stíhaného skutku, čo však v tejto veci zjavne nebolo splnené.

9. Rozhodnutie o pokračovaní väzby preto predstavovalo svojvoľný a neprimeraný zásah do osobnej slobody sťažovateľa. Dôvody väzby sa zoslabili do takej miery, že bolo namieste jeho prepustenie.

10. Porušenie prezumpcie nevinoty sťažovateľ nachádza vo výroku krajského súdu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktorý znel: „*Podstatným sa javí aj fakt, že u obžalovaného sa mal účelom minúť aj deteračný (odstrašujúci) účinok neprávoplatného odsúdenia za obdobnú trestnú činnosť, preto nie je dôvod očakávať, že tento stav navodí samotné trestné stíhanie obžalovaného, hoci aj posilnené o prípadný probačný dohľad.*“

11. Z citovaného výroku podľa sťažovateľa vyplýva, že pri posudzovaní dôvodnosti väzby krajský súd touto formuláciou vyjadril svoje presvedčenie o vine sťažovateľa. Použitie slova „fakt“ má vo vete osobitnú váhu, keďže označuje objektívne danú a nespornú skutočnosť, nie hypotézu, domnienku alebo podozrenie. Krajský súd týmto výrazom explicitne deklaroval, že v danej otázke vychádza z istoty, nie z pravdepodobnosti. Ak hovorí o „fakte“, že sa u sťažovateľa minul odstrašujúci účinok predchádzajúceho odsúdenia, nevyhnutne tým predpokladá, že sa opätovne dopustil trestnej činnosti. Inak by totiž nebolo možné hovoriť o faktickom zlyhaní represívneho účinku predchádzajúceho trestu. Druhostupňový súd zároveň vychádza z presvedčenia, že sťažovateľ je osobou, ktorú neodstrašilo neprávoplatné odsúdenie pre trestný čin vydierania, teda už poňal presvedčenie, že sťažovateľ nebol odstrašený neprávoplatným odsudzujúcim rozsudkom od opätovného spáchania trestného činu vydierania, keďže ho (z pohľadu súdu) opätovne spáchal. Na tomto závere podľa sťažovateľa nič nemení ani skutočnosť, že po slove „fakt“ súd použil výraz „mal“.

12. Porušenie princípu prezumpcie nevinoty súčasne zakladá pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Sudca, ktorý porušil princíp prezumpcie nevinoty (čo aj len pri rozhodovaní o väzbe), by už nemal rozhodovať v merite veci. Na narušenie zdania nezaujatosti sudcu pritom postačí aj len jeden výrok, hoc aj v iných výrokoch sudca už používa nezaujatý jazyk.

13. Ak súd v štádiu rozhodovania o väzbe sudca označuje svoje presvedčenie o správaní sťažovateľa za „fakt“, porušuje tým nielen princíp prezumpcie nevinoty, ale narúša aj zdanie vlastnej nestrannosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu, resp. práva na slobodu a bezpečnosť označenými postupmi a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, ktorý (krajský súd) sa navyše mal dopustiť aj porušenia prezumpcie nevinoty a nadväzne aj práva na nestranného sudcu. K neprípustnému zásahu do uvedených práv malo dôjsť najmä nerešpektovaním doktríny zosilnenia dôvodov väzby, odôvodnením väzby odkázaním na trestnú minulosť a neprávoplatné predchádzajúce odsúdenie, ako aj výrokom krajského súdu, z ktorého má vyplývať, že sťažovateľ je zo spáchania stíhaného trestného činu vinný.

III.1. K namietanému porušeniu práv postupom a rozhodnutím okresného súdu:

15. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd poskytuje v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb

a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne. Vo vzťahu k prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu sťažovateľ disponoval riadnym opravným prostriedkom – sťažnosťou, ktorú aj využil. O sťažnosti bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd ako sťažnostný súd. Sťažnosť tak predstavovala účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu. Existencia druhostupňového konania pred krajským súdom neprípúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o prvostupňovom väzobnom rozhodnutí. V tejto časti preto ústavný súd ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol ako neprípustnú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu a práva na slobodu a bezpečnosť postupom a rozhodnutím krajského súdu:

16. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (m. m. III. ÚS 26/01). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje s právami vyplývajúcimi z čl. 5 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

17. Z ústavy, listiny a rovnako aj z dohovoru vyplýva, že každé obmedzenie osobnej slobody väzbou môže nastať len z dôvodov ustanovených zákonom. Preto právna úprava obsiahnutá v Trestnom poriadku je integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 315/06). Pri rozhodovaní o väzbe musia byť súčasne splnené formálne predpoklady väzby (uznesenie o vznesení obvinenia) a materiálne predpoklady väzby, keď musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a spáchal ho obvinený; zároveň musí existovať niektorý z väzobných dôvodov podľa § 71 Trestného poriadku (III. ÚS 417/2011). Ústavný súd už vo svojej judikatúre opakovane konštatoval, že čl. 17 ústavy (podobne čl. 8 ods. 2 listiny) zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení. Z čl. 17 ods. 2 ústavy (a čl. 8 ods. 2 listiny) ďalej vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Ústavne konformné uplatnenie zabezpečovacieho inštitútu väzby je zároveň determinované aj existenciou konkrétnych skutočností, ktoré svojou podstatou musia dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie tohto zabezpečovacieho inštitútu. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 5 ústavy (a čl. 8 ods. 5 listiny), z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej,

ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (napr. I. ÚS 31/2010, II. ÚS 349/2013).

18. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu, avšak predtým považuje za potrebné upozorniť na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby, resp. ponechaní dotknutej osoby vo väzbe (porov. napr. I. ÚS 316/2011, II. ÚS 76/02, II. ÚS 466/2013, III. ÚS 466/2010, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 619/2013). Skutkové a právne závery príslušného všeobecného súdu ale môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

19. Za náležité ústavný súd považuje pripomenúť aj svoju rozhodovaciu prax vychádzajúcu z predpokladu, že odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydané v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane (m. m. napr. III. ÚS 808/2016, III. ÚS 227/2020, III. ÚS 341/2021, III. ÚS 489/2021, III. ÚS 543/2022, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023), pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. napr. III. ÚS 489/2021, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023, IV. ÚS 350/09). Vzhľadom na obsahovú spätosť (spojitosť) uznesení okresného súdu a krajského súdu ústavný súd pristúpil k ich zhodnoteniu vo vzájomnej integrite a dôvodovej celistvosti. V nadväznosti na uvedené je tiež potrebné konštatovať, že v zmysle judikatúry ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 136/2024) je prípustné, ak sa nadriadený súd s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí podriadeného súdu stotožní a v podrobnostiach naň odkáže. Takýto postup je stále ústavnoprávne akceptovateľnou alternatívou odôvodnenia, a to aj vo vzťahu k väzobným veciam (napr. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08).

20. Nezákonosť svojej väzby sťažovateľ predovšetkým odvodzuje od okolnosti, že v jeho prípade nedošlo v rámci trestného konania k posilneniu dôvodnosti jeho trestného stíhania, keď v prebiehajúcim trestnom konaní neboli produkované (získané a vykonané) ďalšie dôkazy v jeho neprospech a obžaloba na jeho osobu ostala založená iba na výsluchu jediného svedka – poškodenej, ktorú nebolo možné považovať za dôveryhodnú. Nedošlo tak k obligátnemu zosilneniu dôvodov väzby.

21. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom oboch napadnutých rozhodnutí zistil, že uvedené tvrdenie sťažovateľa nemožno považovať za objektívne. Krajský súd síce v podstate uznal, že k posilneniu dôkaznej situácie v danom prípade nedošlo, avšak jej kvalitu považoval naďalej za dostatočnú k tomu, aby väzba sťažovateľa pokračovala. Za dôkazy svedčiace v prospech záveru o dôvodnosti trestného stíhania obidva všeobecné súdy označili nielen výpoveď poškodenej, ako to prezentuje sťažovateľ (poškodená pritom opísala opakujúce sa konanie sťažovateľa ústiace až do „ohlásenia veci na políciu“), ale aj znalecký posudok (nepotvrdzujúci závislosť sťažovateľa na psychoaktívnych látkach, ktorých užívanie nemalo vplyv na jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti v čase skutku) a samotnú výpoveď sťažovateľa, ktorý priznal, že od poškodenej mal

požadovať vrátenie peňažných prostriedkov (aj keď poprel, že by sa tak dialo formou vydierania). Práve ostatné dva spomenuté dôkazy podporovali usvedčujúcu výpoveď poškodenej. Aké konkrétne skutočnosti z týchto dôkazov vyplývali, krajský súd v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa dostatočne konkretizoval. Pokiaľ sťažovateľ tieto dva dôkazy hodnotí inak (opačne, t. j. v jeho prospech), ústavný súd v tejto otázke nemohol názor sťažovateľa bezvýhradne prijať ani inak posúdiť, a to vzhľadom na v bode 18 tohto uznesenia uvedené judikatúrne východiská, keďže z argumentácie konajúcich súdov okrem iného evidentne vyplýva absencia naplnenia podmienok záverečnej vety tohto bodu (18). V súvislosti s požiadavkou nevyhnutného posilnenia dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu ústavný súd vyhodnotil reakciu krajského súdu (pozri bod 12 napadnutého rozhodnutia) za ústavne konformnú. Okrem iného vysvetlil, že ak skutok mal byť spáchaný bez prítomnosti tretej osoby, nebolo možné vyžadovať pre dôvodnosť podozrenia iný typ priameho dôkazu. Podstatným však bolo, že k zmene dôkaznej situácie nedošlo v takom zásadnom meradle, aby to rozptýlilo (vylúčilo či oslabilo) dôvodné podozrenie, že sa stíhaného skutku mohol sťažovateľ dopustiť.

22. K sťažovateľom tvrdenej nedôveryhodnosti poškodenej vo vzniknutej situácii tvrdenia proti tvrdeniu krajský súd ozrejmil (v okolnostiach danej veci) nemožnosť aplikácie tzv. doktríny RAVEN, ktorej komplexnosť a náročnosť nedáva ani podľa ústavného súdu adekvátny priestor na jej bezvýhradné uplatnenie v konaní o väzbe, ale až v konaní o merite, t. j. o vine a treste.

23. Existenciu dôvodu preventívnej väzby konajúce súdy nachádzali v charaktere trestnej činnosti a osobe sťažovateľa (recidivista nerešpektujúci právne predpisy), ktorého správanie pod vplyvom návykových látok hodnotili ako nevyspytateľné. Zároveň poukázali na aj na jeho tzv. trestnú minulosť (desaťkrát súdne trestaný aj pre majetkovú a násilnú trestnú činnosť, z toho päťkrát na nepodmienečný trest odňatia slobody); na jeho neprávoplatné odsúdenie v inej trestnej veci za rovnaký trestný čin proti tej istej osobe poškodenej (uvedené bolo zohľadnené iba v obmedzenom rozsahu v súlade s judikatúrou všeobecných súdov – pozri bod 19 odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu); ako aj na podanie ďalšej obžaloby na sťažovateľa pre prečin nebezpečného vyhrážania (mal sa ho dopustiť na svojej družke). V prospech pokračovania preventívnej väzby bola aj absencia príjmu sťažovateľa, a teda predpoklad, že naďalej bude bývať s matkou, resp. s ňou bude v kontakte kvôli finančným prostriedkom. Krajský súd navyše poukázal aj na výsledky znaleckého dokazovania z odvetvia psychiatrie (bod 22 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia). Za nepreukázaný a pre rozhodovanie o väzbe irelevantný okresný súd považoval argument sťažovateľa, že poškodená si želala, aby bol z väzby prepustený.

24. Ústavný súd vzhľadom na uvedené považuje odôvodnenie pretrvávania dôvodu preventívnej väzby sťažovateľa všeobecnými súdmi za ústavne akceptovateľné. Išlo o súhrn viacerých, konajúcimi súdmi riadne pomenovaných skutočností a okolností, ktoré vzájomne mohli v požadovanej kvalite vzbudiť obavu z prípadného konania sťažovateľa predpokladaného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Nemožno pritom prehliadať, že každé rozhodovanie o väzbe sa odohráva len v rovine pravdepodobnosti, a nie istoty, čo sa týka dôsledkov, ktoré môžu nastať, ak obvinený nebude držaný vo väzbe (pozri napr. II. ÚS 67/2013, I. ÚS 162/2016).

25. Napokon konajúce súdy neopomenuli vysporiadať sa s možnosťou nahradenia väzby (pozri s. 8 a 9 prvostupňového rozhodnutia a bod 25 odôvodnenia druhostupňového rozhodnutia), na ktorej uplatnenie nezistili splnenie zákonných podmienok opäť s odkazom osobnostnú charakteristiku

sťažovateľa (konzument drog, agresívne správanie, bez stáleho príjmu), jeho dovtedajší život (dobrovoľná konzumácia drog ovplyvňujúca jeho správanie), povahu stíhanej trestnej činnosti (násilná, páchaná na blízkej osobe) a jeho trestnú minulosť (odsúdený aj za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia, t. j. ochota podrobiť sa uloženým povinnostiam a obmedzeniam bola otázná).

26. Z rekapitulácie odôvodnenia napadnutého druhostupňového rozhodnutia ústavný súd dospel k presvedčeniu, že krajský súd na sťažovateľovu podstatnú argumentáciu reagoval a zaoberal sa ňou v rozsahu primeranom na účely rozhodovania o väzbe. Sťažovateľovi dal adekvátnu odpoveď na všetky skutkové, ako aj právne, pre rozhodnutie o osobnej slobode relevantné otázky. Dôvodnosť vedenia trestného stíhania a existenciu dôvodu tzv. preventívnej väzby z hľadiska materiálnej interpretácie zákonných podmienok sťažovateľovi náležite vysvetlil. Ústavný súd pritom nezistil arbitrárny výklad príslušnej právnej úpravy alebo konkrétnych skutkových okolností veci, teda prvky ústavnej diskonformity. Nešlo o závery excesívne, ale skutkovo odôvodnené a viazané na charakter stíhanej trestnej činnosti. Záver krajského súdu týkajúci na nemožnosti náhrady väzby podporený hodnotením osoby sťažovateľa a takisto povahou trestnej činnosti rovnako neindikuje svojvôľu konajúceho súdu.

27. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci (v danom prípade krajského súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by 11 mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

28. S prihliadnutím na všetky uvedené zistenia možno konštatovať, že chýba relevantná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a dôvodmi ústavnej sťažnosti, preto ju ústavný súd v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva na prezumpciu neviny a základného práva na nestranného sudcu napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu:

29. Nestrannosť sudcu, ktorý rozhoduje spor o právo, je kľúčovou hodnotou súdnej moci. Článok 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. V základnom práve podľa čl. 17 ústavy je inkorporovaná aj osobitná procesná záruka na to, aby vo veci osobnej slobody, teda pri rozhodnutí o väzbe, rozhodoval zákonný sudca. Právo na zákonného a nestranného sudcu teda treba považovať za súčasť čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v prípadoch, keď súd rozhoduje o väzbe (m. m. III. ÚS 796/2016, III. ÚS 211/2018).

30. Zásada prezumpcie nevinoty predstavuje jednu z vedúcich zásad, na ktorých je založené trestné konanie (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku). Vychádza zo všeobecného princípu „*praesumptio boni viri*“, podľa ktorého sa občan zásadne považuje za dobrého a spravodlivého až do okamihu, keď sa preukáže opak. Význam tejto zásady v trestnom procese potvrdzuje aj jej ukotvenie v ústave a v medzinárodných ľudskoprávných dokumentoch. Európsky súd pre ľudské práva, ktorého judikatúru ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti štandardne zohľadňuje, zvykne chápať obsah uvedenej zásady v dvoch rovinách. V prvom prípade ide o uplatňovanie zásady *in dubio pro reo* predstavujúcej podľa ESLP špecifický výraz zásady prezumpcie nevinoty, ktoré (uplatňovanie) si vyžaduje, aby sudcovia rozhodujúci vec obvineného nevychádzali z vopred prijatého presvedčenia, že obvinený spáchal trestný čin, ktorý je mu kladený za vinu, pričom uplatňovanie prezumpcie nevinoty v uvedenej rovine presahuje do práva na nestranný súd. Druhú rovinu napĺňania zásady prezumpcie nevinoty judikatúra ESLP prezentuje v požiadavke, aby sa orgány verejnej moci, či už orgány činné v trestnom konaní a súdy, alebo aj iní verejní činitelia, zdržali nevhodných vyjadrení smerovaných k osobe obvineného, ktoré odrážajú názor o vine obvineného ešte pred tým, než bola jeho vina preukázaná zákonným spôsobom – právoplatným odsudzujúcim rozsudkom (II. ÚS 168/2020, II. ÚS 367/2021).

31. Európsky súd pre ľudské práva vo veci *Daktaras v. Litva* zdôraznil význam výberu slov zo strany úradných osôb v ich výrokoch pred tým, ako bola obvinená osoba súdená a uznaná vinnou zo spáchania trestného činu (§ 41). Akcentoval, že treba robiť rozdiel medzi výrokmí, ktoré odrážajú alebo vyjadrujú názor, že dotknutá osoba je vinná, a výrokmí, ktoré iba vyjadrujú stav podozrenia („*a state of suspicion*“). Prvé porušujú prezumpciu nevinoty, zatiaľ čo druhé boli považované za prijateľné alebo bezchybné („*unobjectionable*“) v rôznych situáciách posudzovaných ESLP (pozri napr. rozsudky *Lutz v. Nemecko* z 25. 8. 1987, *Englert v. Nemecko* z 25. 8. 1987, *Leutscher v. Holandsko* z 26. 3. 1996).

32. V súvislosti s namietaným porušením prezumpcie nevinoty sťažovateľ atakuje nasledujúci výrok v odôvodnení napadnutého druhostupňového rozhodnutia obsiahnutý v časti týkajúcej sa odôvodnenia nemožnosti nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka: „*Podstatným sa javí aj fakt, že u obžalovaného sa mal účelom minúť aj deteračný (odstrašujúci) účinok neprávoplatného odsúdenia za obdobnú trestnú činnosť, preto nie je dôvod očakávať, že tento stav navodí samotné trestné stíhanie obžalovaného, hoci aj posilnené o prípadný probačný dohľad.*“. Takéto tvrdenie podľa názoru sťažovateľa postačuje na vyvolanie dojmu, že jeho vina už bola preukázaná, aj keď ju súd explicitne nekonštatoval.

33. Ústavný súd však názor sťažovateľa o porušení prezumpcie nevinoty označeným výrokom krajského súdu nezdieľa. Rozhodne ním nedošlo k vysloveniu finálneho úsudku o vine sťažovateľa v konkrétnej veci. Pokiaľ sťažovateľ v uvedenom výroku za podstatné považuje použitie slova „fakt“ a naopak za nepodstatné (nič na veci nemeniace) použitie slova „mal“, potom ide o nepresvedčivú a zavádzajúcu argumentáciu, keďže evidentne krajský súd použil slovo „fakt“ práve v súvislosti s tým, že sa u sťažovateľa „mal“ minúť svojmu účelu aj odstrašujúci účinok jeho neprávoplatného odsúdenia. Napriek presvedčeniu sťažovateľa o opaku použitie slova „mal“ spoľahlivo eliminovalo neprípustný zásah do prezumpcie nevinoty sťažovateľa.

34. Navyše, intenzita predmetnej formulácie nejde za hranicu povinnosti všeobecného súdu v trestnom konaní adekvátnou argumentačnou a dôkaznou bázou odôvodniť opodstatnenosť

vydania svojho rozhodnutia v príslušnom štádiu trestného konania a podľa názoru ústavného súdu ani nevyvoláva dojem o vine sťažovateľa ním namietaným spôsobom. V dôsledku uvedeného následne nie je relevantnou ani sťažovateľova argumentácia, že porušenie princípu prezumpcie neviny zo strany všeobecného súdu, ktorý rozhodoval o jeho väzbe, má svoje konzekvencie vo vzťahu k otázke neustrannosti sudcov konajúceho senátu krajského súdu v ďalšej fáze trestného konania (rozhodovanie vo veci samej, pozn.).

35. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol aj túto časť ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

36. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29.januára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu